

ESTETISK UTVALG

ÅRSRAPPORT Høsten 2010/våren 2011

Mandat, sammensetning og midler

Estetisk utvalg ved Universitetet i Bergen har vært i virksomhet siden august 2010 og fikk sine regler fastsatt av Universitetsstyret 8. april 2010 (jfr. Sak nr. 20 10/3907). Utvalget er en sammenslåing av to tidligere utvalg, Utvalget for kunstnerisk utsmykking og Hageutvalget.

Estetisk utvalg har et mandat som omfatter fire hovedelementer:

- (a) Kunstnerisk utsmykning av Universitetet i Bergen, både innvendig og utvendig
- (b) Sikkerhet og vedlikehold av kunst og utsmykninger
- (c) Rådgivende funksjon og tilsyn med at universitetets lokaler og utearealer fremstår på en representativ og ryddig måte
- (d) Informasjon og formidling av kunst og hageanlegg i Universitetets eie

Kultur- og kirkedepartementet vedtok 29. januar 2009 retningslinjer for utsmykning og forvaltning av kunst i statlige bygg. KORO (Kunst i offentlige rom) ivaretar statens eiendomsrett og plikter knyttet til forvaltningen av kunstverkene sentralt. Estetisk utvalg skal sørge for at dette forvaltningsansvaret blir ivarettatt på lokalt nivå, dvs. ved UiB. Dette gjelder ikke bare kravet om høy kunstfaglig kvalitet, men også regler for tilsyn, vedlikehold og sikkerhet.

UiB har som overordnet mål å tilby forskning og utdanning på høyt internasjonalt nivå (jfr. *Strategi 2011-2015. Universitetet i Bergen*). Estetisk utvalg vil bidra til å synliggjøre disse ambisjonene gjennom den estetiske og visuelle standarden på ute- og innemiljøer.

Utvalget består av 5 representanter fra UiB: Even Berge, Lise Gundersen, Siri Meyer (leder), Bente Milch (sekretær), Per-Harald Salvesen, 1 representant fra Bergen Kunsthall/Hordaland Kunstnersenter (Hilde Angel Danielsen), 1 representant for Bergen kommune (Grete Riis) og 2 studentrepresentanter. Studentrepresentantene høsten 2010/våren 2011 har vært Håvard Dretvik og Hanne Kvilshaugvik. Ingrid Erstad og Mathias B. Queseth er oppnevnt for perioden 1.8 2011 til 31.7 2012.

Estetisk utvalg har et budsjett på kr. 500.000 til rådighet i 2011. Innbakt i denne summen er en overføring på kr. 41.000 fra Universitetsfondet i 2010. Samlet har utvalget hatt kr 97.000 til rådighet fra dette fondet i 2010.

Virksomheten det første året

Utvalget har hatt fire møter dette året. På det første møtet 11. august 2010 foretok utvalget en befaring på sentrale deler av campus ved UiB. Vi hadde særlig oppmerksomhet mot byrom, plasser, gjennomgangstraséer, inngangspartier og foajeer. En ny befaring ble foretatt den 14. januar 2010, denne gang avgrenset til Stein Rokkans hus i Nygårdsgaten og Psykologibygget i Christiesgate. Med oss på denne befaringsen var direktøren for Kommunikasjonsavdelingen, prosjektlederen for Kontor for samfunnskontakt, direktøren for Det psykologiske fakultet og direktøren for Universitetsbiblioteket. Monica Hannestad, daglig leder av Design Region Bergen, var invitert med for å komme med faglige innspill til hvordan den estetiske kvaliteten på disse miljøene kan forbedres. Hun holdt dessuten et foredrag om det designfaglige arbeidet med å gi bedrifter en visuell profil.

Etter denne siste befaringsen innkalte Kontor for samfunnskontakt til et nytt møte med tanke på å oppruste fasaden/vindusflatene i Christiesgt. 12. I dag fremstår denne fasaden som anonym, uten tilhørighet til UiB, og uten at mulighetene til å bruke vindusflatene for synliggjøre UiB er utnyttet. Målet må være å markere UiB's grenser utad, mot byen. Kontor for samfunnskontakt har påtatt seg å videreutvikle dette prosjektet i samarbeid med EIA, Kommunikasjonsavdelingen og Estetisk utvalg.

På befaringsene har utvalget registrert store variasjoner i den estetiske standarden ved UiB. Det finnes bygninger hvor den lokale ledelsen sørger for at det ser ryddig og representativt ut. Og det finnes bygninger hvor fellesarealene skjemmes av bosspann, avisstativer, brusautomater, etc. Se eksempel fra HF-bygget. Også den kunstneriske utsmykningen er flere steder rammet av vanskjøtsel. Se for eksempel fra Dragefjellet skole. Heller ikke studentene klarer alltid å holde orden på de områdene de har fått tildelt. Se eksempel fra HF-bygget.. Utvalget har i noen grad greid å formidle dette videre, enten til EIA eller til lokal ledelse.

Estetisk utvalg har arbeidet med innkjøp av kunst, kunstnerisk utsmykning og design i ulike sammenhenger. Det meste av dette arbeidet har vært utført av utvalgets leder og sekretær. De viktigste arbeidsoppgavene har vært:

- (a) Kjøp av ny kunst: malerier av Bjørn Sigurd Tufta og Kenneth Blom
- (b) Produksjon av ny utsmykning i regi av KORO: Margareta Bergman (JUS 2) Torill Johannessens (HF-bygget) og Marius Engh (HF-bygget). Leder og sekretær bistår KORO i planleggingen og gjennomføringen av de kunstneriske prosjektene som KORO har valgt ut. I forbindelse med Torill Johannessens utsmykning av atriet i HF-bygget, har Per-Harald Salvesen fra Estetisk utvalg utarbeidet en plan for ny beplantning. Utvalget finansierer monteringen av utsmykningen.
- (c) Ellen Karin Mæhlum smykker ut Institutt for biologi og Rolf Wilhelm Syrdahls gamle maleri fra Posthuset henges opp på BBB-bygget. Utvalget bistår lokal ledelse som har tatt initiativ til utsmykningen.
- (d) Dekorasjon på lysabsorventer (lyddempende tekstil) i forbindelse med oppussingen av Sydneshaugen skole, et prosjekt i samarbeid med EIA. Utvalget har funnet frem til kunstneren, Rachel Elice Huglen, og finansierer hennes arbeid.
- (e) Utvalget har bistått EIA med råd i forbindelse med ny skilting på Sydneshaugen skole.
- (f) Utvalget har bistått EIA med kjøp av nytt møblement til fellesarealer i HF-bygget. Ut

valget har finansiert møbleringsplanen, som er laget av en interiørarkitekt.
(g) Utvalget har kjøpt inn en sofagruppe i 3. etasje i HF-bygget med midler fra HF-fakultetet.

(h) Utvalget ved leder har skaffet ca. 250.000 fra Det Nyttige Selskab til nye benker utenfor HF-bygget. Benkene, som bygges i naturstein fra Rosendal, skal få navn etter kjente skikkelser fra Bergens historie.

Estetisk utvalg har begynt arbeidet med å implementere de statlige reglene for tilsyn og vedlikehold av kunst. Anne Kristin Vangen, som arbeider med vedlikehold av kunstverk i Bergen kommune, er engasjert for å lage en rapport om tilstanden til universitetets utendørsskulpturer. Hun vil levere sin rapport i løpet av høsten. Her vil hun komme med konkrete forslag til hva som må gjøres for at UiB skal kunne oppfylle sitt forvaltningsansvar.

Det finnes ingen samlet oversikt over kunstverk i UiB's eie. Det ble laget en oversikt i 2002, men mye tyder på at den ikke er fullstendig. Den er heller ikke oppdatert. Utvalget har satt i gang et database- og formidlingsprosjekt som skal bøte på dette. Arbeidet omfatter også hageanlegg. En vitenskapelig assistent og en fotograf er knyttet til prosjektet. Førstemanuensis Per Harald Salvesen, Aboretet og Botanisk Hage ved Bergen Museum vil ha det faglige ansvaret for den hagehistoriske delen. Det kunstfaglige ansvaret ligger hos utvalgets leder, professor Siri Meyer. Utvalget har fått en egen hjemmeside, www.uib.no/kunst Her skal utvalget drive formidling av kunst og hageanlegg i samarbeid med Kommunikasjonsavdelingen. Nettstedet skal også brukes som informasjonskanal for nyheter, regler og prosedyrer for kjøp og forvaltning av kunst i statlige bygg, og lignende.

Utfordringer i årene som kommer

I årene som kommer er det naturlig at Estetisk utvalg bidrar til at UiB oppfyller det forvaltningsansvaret de har for kunst i statlige bygg. Det innebærer at:

1. Utvalget må sørge for at reglene for innkjøp av kunst til statlige bygg følges, også i de tilfeller der initiativet til utsmykningen kommer fra lokal ledelse. Dette fremheves også i de retningslinjer universitetsstyret har vedtatt for utvalget: "Utvalget skal søke å samordne den samlede utsmykningen ved universitetet, så vidt mulig gjennom representasjon eller observatørstatus i lokale utsmykningsutvalg for nye bygg og i samhandling med KORØ".
2. Utvalget må skaffe et felles lager og sørge for at kunstverkene blir oppbevart på en måte som er konserveringsfaglig forsvarlig. Utvalget foreslår at konserveringsseksjonen ved Bergen Museum får dette ansvaret.
3. Arbeidet med vedlikehold må prioriteres og utvides til kunstverk utover utendørsskulpturer.
4. Utvalget må undersøke om UiB tilfredsstillt kravene til sikkerhet i sin forvaltning av kunstsamlingen.
5. Utvalget vil fortsette med befaringer og ha møte med lokal ledelse for å foreslå forbedringer i det estetiske miljøet, der det er nødvendig. Dette kan innebære at man kommer frem til en ansvarsfordeling og arbeider frem nye retningslinjer.
6. Nye befaringer. Utvalget vil i første omgang konsentrere seg om UiB' visuelle profil i byrommet. Det gjelder blant annet ny adkomst til universitetsområdet fra Florida, trappead-

komst /gangvei fra Bybanen og utearealet foran Geofysen. Vi vil også kikke på Haukelandsområdet med bl.a. Odontologibygget. Dessuten vil vi undersøke nabo-skap/samarbeid med andre institusjoner (eks. BIR om plassering av gjenvinnings-stasjoner på plassen bak Johanneskirken - de forstyrrer det visuelle inntrykket av museumsbygget). Det kan være aktuelt å se på vedlikeholdet av fortau og veier. I den grad utvalget kan overkomme det, vil vi også se på den estetiske standarden innendørs og formidle våre inn trykk videre til EIA og lokal ledelse.

7. Trenger vi retningslinjer for møblering av kontorer? Hvor mye skal UiB tillate av personlig initiativ? Slike spørsmål vil utvalget diskutere i året som kommer. De er aktualisert av atriets på HF-bygget, hvor det skal monteres et kunstverk som er kjøpt inn av KORO. Flere av dem som har kontorer ut mot atriets har skiftet ut de gardinene EIA har kjøpt, med egne gardiner i mange og varierende farger og mønstre.